

Ženevske novice

št. 43

december 2007

ŽENEVSKE NOVICE

GLASILO ZDRUŽENJA ŽENEVSKIH SLOVENCEV (Bulletin de l'Association des Slovènes de Genève)

Številka 43

leto XV

december 2007

VSEBINA:

Uvodnik	3
Danilo Türk	
Pogovor z veleposlanikom Andrejem Logarjem	4
Slovenija - nov predsednik - in nova vlada?	7
Na kosilu pri Sonji Montanini	8
Fotografije	10
Kapelica v Hruševju	11
39. romanje Slovencev v Einsiedeln	
Žejska tigrovska trojka in njen čas	
Piknik	12
Košarka	
Koordinacijski sestanek	
Večerja	13
Legija časti Borisu Pahorju	
Lutkovne delavnice	
Veleposlaništvo sporoča	14
Predstavljamo - Dare Kristan	
Vljudno vas vabimo na naslednje rireditve	15

Fotografije z večerje: Uroš Acman
Fotografije kapelice: Patrizia Sencich

Naslovnica: Andreja Eržen

Dr. Andreja Eržen se je po uspešnem podiplomskem študiju jezikoslovja v Lozani vrnila v Slovenijo, kjer je postala direktorica Agencije za razvoj turizma in podjetništva v občini Kamnik in predavateljica na Univerzi v Novi Gorici.

UVODNIK

Kakšne so danes novice, kakšen je danes nov dan,... se je pred leti glasila reklama za nov slovenski dnevnik. Odzvanja mi v ušesih, ker se beseda novice sliši zelo arhaično.

Skoraj prezrli smo, da izhajamo že 15 let! Prvo številko je januarja 1992 razposlal Bogdan Zega, ki me še vedno obvešča o dogodkih, vrednih objave. Novice izidejo dvakrat letno, spomladi in konec leta.

Letošnji številki sta izšli s finančno pomočjo Urada Republike Slovenije za Slovence po svetu. V okviru njihovega programa o izvajanju finančnih podpor za ohranjanje in razvijanje slovenske identite zunaj RS za leto 2007 smo na podlagi javnega razpisa prejeli sredstva za:

Likovno razstavo petih umetnikov v prostorih SSK v Ljubljani 2000 EUR
Kulturni program ob novoletni večerji 407 EUR
Izdajanje dveh številk Ženevskih novic 800 EUR.

Uradu se najlepše zahvaljujemo za finančno pomoč. Hvala vsem članom, ki redno plačujete članarino in pomagata soustvarjati naše Združenje.

Ponovno naj vas obvestim, da ima Združenje spletno stran, na kateri so objavljene tudi Novice. Ureja jo Evelina Ferrar, najdete nas na naslovu www.slovinci.org.

Slovenijo čaka izjemno pomembno obdobje, saj bo pol leta predsedovala Evropski uniji. Zato smo za pogovor zaprosili veleposlanika Andreja Logarja, ki je v obširnem pogovoru, ki ga objavljamo, povedal marsikaj zanimivega.

Na našo prošnjo se je odzval tudi Marcus Ferrar, novinar in sopisec knjižne uspešnice Slovenija 1945, ki je zapisal svoje videnje volitev v Sloveniji.

Preživite lepe praznike in ne pozabite na naslednji dogodek, občni zbor v marcu, kjer bo priložnost, da se srečamo in premislimo kaj in kako v naslednjem obdobju. Pridite z idejami, željami, pripombami. Združenje smo ljudje, prijazni medosebni odnosi in to naj nam bo vodilo tudi naprej.

Irena Sterckx

DANILO TÜRK

Slovenija ima novega predsednika, dr. Danila Türka. Narod naš dokazuje hrani in v društveni kroniki je zapisano, da je bil dr. Türk na ustanovnem sestanku Združenja ženevskih Slovencev, preden je nadaljeval uspešno kariero pri Združenih narodih v New Yorku. Ob izvolitvi smo mu poslali elektronsko čestitko in ga spomnili na ta dogodek.

Rodil se je l. 1952 v Mariboru. Po izobrazbi je profesor mednarodnega prava, diplomat, uslužbenec OZN, ki je dosegel najvišji položaj med Slovenci v mednarodnih organizacijah sploh. Leta 1992 je postal prvi veleposlanik RS pri OZN. Po dveh mandatih ga je generalni sekretar Kofi Anan povabil, naj ostane njegov pomočnik za politične zadeve. Po zaključenem petletnem mandatu se je vrnil v Ljubljano, kjer je dobil službo profesorja na Pravni fakulteti, skozi stranska vrata stopil v slovensko politiko, kandidiral in prepričljivo zmagal.

Že dolgo je poročen s soprogo Barbaro, jezikoslovko, s katero imata eno hčerko. Soproga je bila v OZN predsednica ženskega kluba diplomatk in žena diplomatov, organizirala je razne aktivnosti, dobrodelne akcije in predavanja. Pravi, da bo v vlogi prve dame spodbujala krepitev in večjo razpoznavnost že obstoječih, dobro delujočih organizacij in dejavnosti, spodbujala bo občutek za skupno dobro, prostovoljstvo in solidarnost. Po njenem mnenju ne smemo pozabiti, da hoče vsak človek biti koristen v družbi in da občutek, da te nekdo potrebuje, osrečuje.

POGOVOR Z ANDREJEM LOGARJEM

veleposlanikom Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri Uradu ZN

Slovensko predsedovanje Evropski uniji – 650 sestankov v Ženevi

Ženevske novice: Kakšna je vaša življenjska pot? V Ženevi smo vas srečevali že v devetdesetih letih.

Andrej Logar: V Ženevi sem bil v letih 1993-97 namestnik veleposlanika slovenskega stalnega predstavništva pri OZN. Ob osamosvojitvi Slovenije sem že delal na Ministrstvu za zunanje zadeve. Pred tem sem bil v jugoslovanski diplomaciji, na Švedskem. Po vrnitvi iz Švedske me je minister Rupel poklical, če bi se pridružil njegovemu timu, ki je bil takrat relativno skromen. Postal sem njegov prvi šef kabineta. Skupaj sva preživela celotno obdobje borbe za mednarodno priznanje Slovenije. Že avgusta 1991 sva začela potovati skupaj po svetu in obiskala prek 70 držav.

Ko sem leta 1997 zaključil mandat v Ženevi, sem se vrnil v Ljubljano. Takrat je bil zunanji minister dr. Frlec. Prevezel sem vodenje njegovega kabineta, nato sem bil generalni sekretar Ministrstva za zunanje zadeve. 1. decembra 1999 sem postal rezidenčni veleposlanik na Danskem ter pokrival še Norveško, Islandijo in Litvo. Tam sem bil do leta 2003 in dr. Dimitrij Rupel, ki je spet postal minister za zunanje zadeve, me je povabil na mesto državnega sekretarja. Vlada me je imenovala za državnega sekretarja za področje Evropske unije in vseh dvostranskih odnosov.

ŽN: Kakšno vlogo ste odigrali v Kopenhagenu?

AL: V ključni fazi pogajanj Slovenije za vstop v EU je bila Danska predsedujoča država, zato je bil stik z oblastmi doma in z dansko vlado zelo pomemben. V Kopenhagenu sem delal tudi na razvijanju ekonomskih odnosov med obema državama. Med mojim mandatom se je obseg blagovne menjave med Dansko in Slovenijo povečal za trikrat.

ŽN: V čem pa je vloga diplomacije? Ali lahko vpliva na blagovno menjavo med državami?

AL: Vloga diplomacije je, da krepí verodostojnost države. Da pomaga ustvarjati zaupanje, da se z nami spleča krepiti dvostranske odnose, ker smo zanesljiv partner, ker imamo podobna stališča in ker se lahko podpiramo. Da se spleča v našo državo prinašati denar, investirati in delati posle. Diplomacija s svojim instrumentalnim delom vlaga v projekt med državo, ki jo pokriva in državo, ki jo zastopam, da se ustvari uspešen pretok vseh možnih oblik komunikacij. Najpomembnejše je, da se doma zmanjšuje brezposelnost in povečuje življenjski standard, da so ljudje zadovoljni. Če znaš to prevesti v svoje delo s konkretno državo, se blagovna menjava povečuje. Politika se meri po učinkih zadovoljstva ljudi.

ŽN: Torej gre za ekonomsko diplomacijo?

AL: Ni dovolj biti v tujini samo zato, da zveš, kaj določene države menijo o tem in onem. Pomemben element diplomacije je vzpostavljanje odnosov in delo na področju ekonomske diplomacije. Menim, da bi danes, ko je Slovenija članica EU, moralo biti 40-50 % diplomatskega dela na ekonomskem področju. In to ne tako, da bi hodili naokoli z naročilnicami za Gorenjeve pralne stroje, ampak da delujemo prepričevalno, da skrbimo za ugled države in da jo predstavljamo na način, da je v dotični državi najbolj široko sprejeta.

ŽN: Slovenija je majhna. Kako se znajde na mednarodnem prizorišču?

AL: Predvsem za majhno državo je pomembno, da je prisotna v ključnih multilateralnih centrih diplomacije kot so Ženeva, New York, Strasbourg, Bruselj, Dunaj. Hkrati pa mora razvijati tudi bilateralne odnose s posameznimi državami. Majhna država v multilateralnih centrih najlažje udejanja svoje zunanje politične prioritete. V njih je naš glas enakopraven z vsemi ostalimi državami članicami ne glede na velikost države. V bilateralnih odnosih to, kar poveste recimo Nemcu, tudi ostane pri Nemcu. V multilateralnih forumih in središčih pa se slišnost multiplicira. Tvoje besede sliši 170 držav.

ŽN: Ali lahko navedete kakšen primer, kako to deluje?

AL: Tipičen primer je Program za države v razvoju v okviru Svetovne trgovinske organizacije (WTO Development Agenda). Revne države imajo veliko problemov, da se na svetovnem tržišču enakopravno kosajo s svojimi izdelki. Zato je bila sprejeta usmeritev, naj bi se v okviru večstranskih pogajanj poskušalo doseči, da bi države v razvoju dobile kompenzacijo (Aid for Trade), ki bi jim pomagala zmanjšati probleme, ki so rezultat relativno brutalne pozicije.

ŽN: Ali se v tem okolju glas Slovenije sliši?

AL: Za Slovenijo kot relativno majhno državo je multilateralen del pomemben. Zato imamo okrepljena predstavništva tako v Strasbourgu, New Yorku in Ženevi. Znamo izkoristiti določene ugodnosti in prednosti in jih posledično prenašati v naše notranjepolitično življenje.

ŽN: Je za vas pomembno, da ste v Ženevi? Ali vam multilateralna diplomacija bolj ustreza?

AL: Ženeva je pomembna na področju multilateralne diplomacije. Tukaj se je treba ob političnih presojah znati tudi na strokovnih področjih. Težko rečem, da mi multilateralla bolj ustreza kot bilateralna. To je tako kot če smučaš slalom in veleslalom: v obeh sem dober, a v enem malo boljši.

ŽN: Kako je nastala Organizacija združenih narodov (OZN)? Kakšna je vloga Ženeve?

AL: Ženeva ima tradicijo in je drugi najpomembnejši center OZN za New Yorkom. Prvi center multilateralne diplomacije po Pariški mirovni konferenci je bilo Društvo narodov, ki je bilo na predlog predsednika Wilsona ustanovljeno leta 1918 v Ženevi. Koncept Društva narodov je tak, kot je bil, z drugo svetovno vojno propadel. Države zmagovalke (Jugoslavija je bila med njimi), so v San Franciscu ustanovile OZN, ki je na nek način nasledila koncept Društva narodov. Organizacija je dobila sedež v New Yorku. V Ženevi pa je ostal del aparata Društva narodov, ki je med vojno in po njej nadaljeval svoje delo. Prišlo je do delitve dela. OZN je v glavnem na dveh lokacijah, v New Yorku in Ženevi; nekaj malega je še na Dunaju.

ŽN: Kakšen je odnos med Ženevo in New Yorkom?

AL: Ženeva je pomembna zaradi tega, ker je center, kjer se vrstijo vsi strokovni dogodki, konference. Tu je prek 100 mednarodnih organizacij. Ženeva je pogajalski center, medtem ko je New York politični center. Tam sta Generalna skupščina in Varnostni svet. Kar je bilo izpogajano na strokovni ravni v Ženevi, se potem dogaja v odborih Generalne skupščine. Zasedanje Varnostnega sveta odloča o ključnih varnostnih zadevah in sprejema najbolj občutljive resolucije. Veliko tega se prej dogaja v posameznih odborih, komisijah, strokovnih telesih tukaj v Ženevi. Ženeva ne more brez New Yorka in obratno. Tudi moji akreditivi za veleposlanika so predani v New Yorku generalnemu sekretarju. Kopijo predam generalnemu direktorju v Ženevi.

ŽN: Kako sodelujete s posameznimi organizacijami znotraj OZN v Ženevi?

AL: Ker smo majhna država, ne moremo biti aktivno prisotni pri vseh mednarodnih organizacijah. Tukaj namreč nimam strokovnjaka za vsako področje. Če gre za dva sestanka na leto, ga tudi ni treba imeti (npr. za področje intelektualne lastnine, ali pa za področje javnega zdravstva). Ljubljana je blizu. Mnogi naši kolegi prihajajo iz Ljubljane na zasedanja posameznih organizacij in takrat se jim priključi še kdo iz naše hiše.

ŽN: Kako deluje sodelovanje s Slovenijo?

AL: Kot predstavnik Slovenije v tujini imam svoje predpostavljene v Ljubljani. Narava dela je, da delamo po navodilih iz Ljubljane. S prestolnico se usklajujemo glede stališč in tudi prejemamo ustrezno verificirana stališča. Bolj ko je pretok informacij med prestolnico in nami učinkovit, bolje lahko tukaj izvajamo naloge.

ŽN: Ali so navodila iz Slovenije vedno jasna?

AL: Zelo. Zdaj smo že v fazi, da komunikacija zelo dobro teče. Velikokrat dobimo navodila, naj pridobimo informacije, če določene države razmišljajo podobno kot mi, če se gibljemo v isto smer. Pri občutljivih zadevah je tudi koristno pridobiti mnenje ministrstva o tem, kako se gibati v neki smeri, kako daleč iti. Dnevno dobivamo iz Slovenije preko 50 depeš.

ŽN: In kako poteka imenovanje za veleposlanika predstavništva pri OZN?

AL: Veleposlanika imenuje vlada na predlog ministra. Pred parlamentarnim odborom je treba predstaviti svojo vizijo, pogled na vodenje in na politično artikulacijo v smislu, kako nameravaš uveljaviti interese Slovenije v določenem prostoru. Na koncu dobiš podpis predsednika republike in s tem lahko formalno prevzameš mesto veleposlanika.

ŽN: Se še niste naveličali hoditi po svetu? Ali vaše delo vpliva na vaše družinsko življenje?

AL: Dokler je družina lahko s tabo, gre. Sicer pa smo takrat, kadar smo po svetu, več skupaj kot pa takrat, ko sem v Sloveniji. Živimo v Kotljah na Koroškem. Žena dela na gimnaziji kot profesorica. Če smo v Sloveniji, sem čez teden v Ljubljani in se vracam domov v petek zvečer. Če imam mandat v tujini, traja tri, štiri leta, nato pa se vrnemo v Ljubljano. Imel sem srečo, ker sem v glavnem služboval v severni Evropi, v relativno ugodnem pa tudi profesionalno zanimivem okolju. Sem drugič v Ženevi, ki je po življenjski logiki izjemno ugodno mesto. Res pa je, da je ravno v času predsedovanja Ženeva po New Yorku in Bruslju eno najtežjih mest in bo zahtevalo izjemne napore in energijo.

ŽN: Zakaj pa?

AL: Predvsem zaradi števila dogodkov, ki jih je potrebno pokriti. Predsedovanje pomeni, da predsedujoča država v imenu 27 držav vodi politiko EU. Potem ko koncipiramo skupna stališča do nekaterih vprašanj, jaz in moji kolegi zastopamo ta stališča pri komuniciranju s tretjimi državami. Pričakuje se, da bo Slovenija na različnih nivojih, od veleposlaniškega ranga do mojih namestnikov, v Ženevi v 6 mesecih pripravila in skoordinala, vodila in izpeljala 650 različnih sestankov, kar presega število sestankov v New Yorku, Strasburgu in na Dunaju. Edino Bruselj bo imel bistveno več dela. Ampak v Bruslju danes slovenska skupina šteje že okoli 170 ljudi.

ŽN: V Sloveniji Ženeve v zvezi s predsedovanjem EU ne omenjajo. Pravijo, da bo večina dogodkov v Sloveniji in v Bruslju.

AL: Saj tudi New Yorka ne omenjajo pa tudi kakšnega drugega središča ne. Slovenija je sprejela t. i. koncept »Capital-Based Presidency«. V prestolnici bo vključena vsa državna uprava, tukaj pa imam 20 ljudi. V Ljubljani in Bruslju se bo snovala politika EU, mi pa bomo morali to politiko v Ženevi, v New Yorku in še kje izpeljevati. Mi bomo morali na primer povedati Kitajcem nekatere zadeve v zvezi z vprašanjem človekovih pravic ali Tajvanom. Sam imam program sodelovanja na ključnih zadevah v Bruslju, kjer bom kot govornik predstavljal naše izkušnje ali pa pričakovanja Ženeve glede Bruslja. Mi smo eden od izvajalcev politike EU. Ta politika se ne bo izvajala v Berlinu, ker je eden od akterjev politike EU, ampak se bo izvajala predvsem v multilateralnih centrih.

ŽN: Kakšna je bila vaša najtežja diplomatska naloga?

AL: Voditi pogajanja s Hrvaško v zvezi z ribolovno-ekološko cono. Na pobudo treh predsednikov vlad smo v Bruslju trije državni sekretarji (Slovenije, Hrvaške in Italije) izpogajali dokument, ki potrjuje dogovor med Italijo, Slovenijo in Hrvaško, da za države EU hrvaška ribolovno-ekološka cona ne velja in da se v zvezi s tem upoštevajo evropski standardi. Tako smo skupaj z Italijo dosegli, da Hrvaška izpolni omenjene zahteve še pred pričetkom pogajanj za vstop v EU.

ŽN: Kako pa delujete v komunikacijah, ki niso na vaši valovni dolžini?

AL: (smeh) Včasih odhajam s sestanka z občutkom, da sem imel opravka s pravimi zoperneži. Na pogajanjih pa upoštevam, da je vsaka zahteva druge strani vredna obravnavanja, saj predstavlja legitimni interes tozadevne države. Predvsem poskušam najti skupne imenovalce, torej tisto, kar nas povezuje, da se lahko premaknemo naprej.

ŽN: Kako pa ste fizično kos vsem tem obremenitvam?

AL: Redno tečem. Če imam poslovno večerjo, seveda ne gre, sicer pa grem zvečer, ko pridem domov, najprej teč in ko se vrnem, si pogledam kakšen film. Letos sem se udeležil teka Escalade v Ženevi.

ŽN: Ali se vam v krajih, kjer službujete, zdi pomembno druženje s Slovenci, ki v tej državi živijo?

AL: Vsekakor. Mislim, da je ta povezava zelo pomembna. Rad tudi prebram vaše Novice. Zanimivo je prebrati, kar v njih pišete. Na predstavnihstvu jih obesimo na oglasno desko, tako da jih lahko vsakdo prebere. In tudi jih.

Evelina Ferrar, Irena Sterckx

SLOVENIJA – NOV PREDSEDNIK – IN NOVA VLADA?

11. novembra 2007 so slovenski volilci izbrali za predsednika levosredinskega kandidata Danila Türka. Njegov nasprotnik, ki ga je podpirala vlada, je bil hudo poražen. Nobenega dvoma ni bilo glede primernosti Türka, ki je bil pred leti ožji sodelavec Kofija Annana pri Združenih narodih. Enako bi lahko trdili tudi za Lojzeta Peterleta, ki je bil ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 ministrski predsednik, kasneje pa član Evropskega parlamenta. Zato je razlika med 68 % in 32 % v korist Türka izjemna.

Ko je Peterle videl, da v javnomnenjskih raziskavah zaostaja za Türkom, je nasprotnika obdolžil pomanjkanja domoljubja, češ da je po osamosvojitvi Slovenije še nekaj časa delal kot diplomat jugoslovanske federacije. Vendar pa je bil to strel v prazno, saj je izzvenel kot nizek udarec iz obupa.

Na koncu volilci niso toliko izbirali med obema osebnostma. Bolj je šlo za sporočilo ministrskemu predsedniku Janezu Janši. Med letošnjimi obiski v Sloveniji me je presenečalo negodovanje, češ da ima Janša diktatorske težnje. Odhajajoči predsednik Janez Drnovšek ga je imenoval "princ teme". Novinarji so se pritoževali nad političnimi pritiski. Z množično izvolitvijo Türka je javnost izrazila odpor do Janševega stila vladanja.

Janša je kasneje zaničal kakršnokoli poseganje v novinarsko svobodo, vendar daje njegova podoba brez nasmeška videz obrambe. Drnovšek je kljub temu, da zanemarja konvencionalne predsedniške dolžnosti in raje stopa po duhovni poti, ostal priljubljen zaradi nasprotovanja ministrskemu predsedniku.

Ali to pomeni, da bo Janševa desnosredinska vlada padla na naslednjih parlamentarnih volitvah jeseni 2008? Ni nujno. Izkušnje mnogih držav kažejo, da se volilci radi znesejo nad obstoječo vlado pri vmesnih volitvah. To pa ne pomeni vedno, da bodo enako volili, ko bo šlo za izbor tistega, ki vlada.

Od vstopa Slovenije v Evropsko unijo (EU) leta 2004 se je slovensko gospodarstvo izboljšalo in redko se zgodi, da bi vlada izgubila moč, ko gre ljudem bolje.

Predsedovanje EU bo postavilo Janšo na mednarodni oder. Na volitvah 2008 ima še vse možnosti.

Morda želijo Slovenci Janševe napore za bolj učinkovito tržno ekonomijo uravnovežiti z mehkejšimi vrednotami socialne pravičnosti in moralnosti, ki jih predstavljata Türk in Drnovšek. Ljudje se nagibajo stran od skrajnosti v smeri proti sredini – podobno kot v Švici.

Marcus Ferrar, novinar in sopisec *Slovenije 1945*

NA KOSILU PRI SONJI MONTANINI

Vedno elegantna, prijazna, nasmejana. Pove kar misli. Naredi, kar je potrebno in pusti na miru nepomembne stvari. Ne pozna spletkarjenja in človek težko opravlja z njo. Dobro kuha in še lepše postreže. Pri kosilu sva se s Sonjo pogovarjali Evelina Ferrar in Irena Sterckx.

IS: Sonja, z možem Giordanom te srečujemo že vsa leta našega Združenja. Bila si naša blagajničarka, o privatnem življenju pa ne vemo kaj dosti. Kje si v službi?

SM: V službi sem na Združenih narodih, v oddelku za informiranje in stikih z javnostjo. Naš oddelek sprejme informacije, npr. o mednarodnem političnem dogajanju, o človekovih pravicah, velikih tehnoloških odkritjih, novostih na področju informatike in energetike ali pa naravnih katastrofah. Mi naredimo obvestilo za javnost, ki ga pošljemo medijem.

IS: Ti pripravljáš obvestila za javnost?

SM: Ne, jaz jih dam na spletno stran. Pripravljajo jih uredniki, zadolženi za različna jezikovna področja. Moje delo je precej kompleksno. Ljudje kličejo iz različnih koncev sveta in sprašujejo, ali je izšlo poročilo o kakšni zadevi, situaciji v svetu. Uporabnikom ustno in prek elektronske pošte posredujemo informacije o tem, kje se dokumenti nahajajo, organiziramo in moderiramo tiskovne konference tudi za druge organizacije pri ZN, pripravljamo obvestila in povzetke za javnost. Veliko delam v angleščini, nemščini, italijanščini, hrvaščini, francoščini. Opažam, da imam včasih težave z izražanjem v slovenščini, ker je pri delu ne uporabljam.

IS: Kaj te je popeljalo v svet?

SM: Doma sem blizu Šentjurja na Štajerskem in ni naključje, da imamo hišico v francoski Zeleni dolini, ki me spominja na rodne kraje. Po srednji šoli sem naredila Višjo hotelsko šolo v Ljubljani. Potem sem šla vandrat po svetu in v Nemčiji spoznala svojega moža, Italijana. Najprej sva se skregala. Delala sva v takrat najbolj luksuznem hotelu na svetu v Baden-Badnu, on je bil šef strežbe, jaz pa sem delala na recepciji. Na roko sem pripravljala račune, a je tako grdo pisal, da nisem znala brati in sem mu rekla, naj se najprej nauči nemščino in to mu ni bilo všeč. Bil je zelo jezen name, češ, kaj si ta smrklija misli. Pobotala sva se z vabilom na njihovo znamenito torto.

IS: Od kod tvoja ljubezen do nemščine?

SM: Zaradi Goetheja. Moj učitelj nemščine je bil čudovit in vsako uro je začel z njegovo poezijo. To je bila taka pesem, taka melodija. Želela sem nemščino tako dobro obvladati, da bi Goetheja razumela v originalu. In ko sem prišla v Baden, kjer je pesnik občasno prebival, sem sedela na klopci, na kateri je pisal in zdelo se mi je, da sem se s prstom dotaknila nebes.

IS: Kako to, da sta prišla v Ženevo?

SM: Giordano je imel v Ženevi brata in zato sva prišla sem. Tukaj si je našel službo v prestižnem hotelu. Moja prva služba je bila v hotelirstvu, na recepciji. Dobila sva delovno dovoljenje, tukaj nama je bilo všeč in sva ostala. Poročila sva se, imava dva sinova, Alexa in Dimitrija, stara 26 in 29 let. Sem svetovni popotnik in mi je povsod všeč. Vsemu se lahko privadim, sprejemem, kar je za sprejeti, drugo pa spremenim, kar lahko spremenim.

IS: Ali te muči domotožje?

SM: Nimam velikega domotožja, rada grem v Slovenijo za teden ali dva, saj ni daleč. Tam se dobro počutim, sem Slovenka, ampak Slovenija mi ne manjka, sem vesela, ko se vrnem. Moj dom je tu.

IS: Od kdaj si članica našega Združenja?

SM: Za Združenje mi je povedala Fanči Rožman in prišla sem na sprejem, ki ga je pripravil veleposlanik Bebler. V času Jugoslavije nisem iskala stikov s Slovenci. Nobenega nisem poznala. Otroka sta bila majhna, imela sem svoj krog prijateljev, ki so kot midva prihajali iz različnih koncev sveta. Po 35 letih smo še vedno prijatelji. Z jugoslovanskim konzulatom sem imela slabe izkušnje,

slovenske šole tukaj ni bilo, zato so moji otroci hodili v italijansko dopolnilno šolo. Imela sem slovensko varuško, ampak nisem vztrajala in sinova ne znata slovenščine. Danes nam je vsem žal, da ne znata in govorita angleško s sorodniki.

IS: Kaj danes počne tvoja družina?

SM: Giordano je delal 20 let v Hiltonu kot direktor restavracijskega servisa. Njegova služba je bila naporna, a nam je omogočila veliko družinskih potovanj po svetu, saj smo lahko bivali po vseh hotelih njihove verige. Po tem je delal v banki, kjer mu je bilo dolgočasno in zdaj je spet v hotelirstvu.

Dimitrij je veliko potoval, šel je okoli sveta. Vendar v veliko bolj skromnih okoliščinah, ki se jih je moral hitro navaditi. Sinova imata podjetje, ki skrbi in organizira dogodke za prestižne goste. Imata svojo limuzino s katero jih prevažata po Evropi, preskrbita pa lahko vse, od helikopterja, proste mize v izbrani restavraciji, letalskih kart, hotelov. Začela sta letos. Oče je bil v začetku njun svetovalec. In za enkrat jima gre dobro.

Veliko berem, smučam in vrtnarim v naši hišici v Zeleni dolini. Rada sprejemam in vabim prijatelje in jih postrežem.

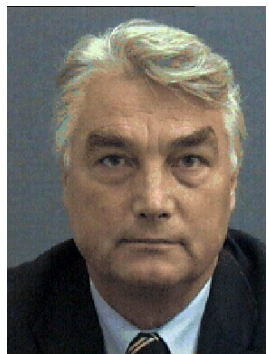
IS: Rada prideš tudi k slovenski maši?

SM: Meni je večer pri maši simpatičen. Vsak prinese nekaj za prigriznit, poskušamo dobrote in se pogovarjamo. Ni toliko maša sama, ki me povleče, ampak celotno vzdušje, možnost, da se bolj pogosto vidimo in si vzamemo čas za prijatelje. Tudi duhovnik David je simpatičen.

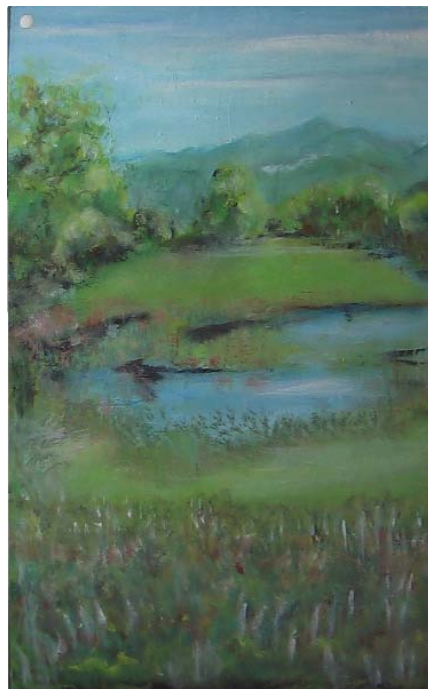
IS: Ali misliš, da bi takšna oblika druženja zaživila med nami, če bi Združenje najelo prostor in bi se srečevali enkrat na mesec?

SM: Verjetno je David tisti, ki nas poveže. Ne verjamem, da bi ljudje drugače prišli.

Irena Sterckx

Veleposlanik Andrej Logar

Slika Pavle Suermond v kapelici

Sonja Montanini

Lea Sirk, Bor Zuljan

Kapelica v Hruševju

Omizje na
tradicionalni večerji
17. 11. 2007

KAPELICA V HRUŠEVJU

Novice so že poročale o kapelici, ki stoji na Bernetovem zemljišču v Hruševju. Ta kapelica, ki je bila postavljena po prvi svetovni vojni, je bila obnovljena pred nekaj leti na pobudo naše umetnice Pavle Suermondt-Bernetove.

Njen oče je kot vojak Avstro-Ogrske moral med prvo svetovno vojno na rusko fronto. Tam se je v strelskih jarkih v stiski zaobljubil, da bo sezidal kapelico, če se živ vrne domov. Obljube ni pozabil in njegova hči Tončka, ki danes živi na domačiji v Hruševju, se spominja, koliko žrtev in odpovedi je stala ta preprosta kapelica. Gradnja je trajala nekaj let in končno je bila posvečena leta 1923. Med drugo svetovno vojno so na Primorskem vladali hudi boji in kapelica je služila kot tajna postojanka za partizansko pošto. Po vojni ni bila več vzdrževana in čas je storil svoje, dokler se ni družina odločila za obnovitev. Pavla je prispevala slike, ki krasijo lepo pobeljeno notranjost.

Na eni strani je cvetoča livada, ki jo je naslikala po spominu, saj je neštetočkrat občudovala pomladno cvetje, ko je pasla na domačih travnikih. Druga stran nam kaže pokrajino, ki se razprostira pred kapelico in sicer močvirnato dolinico spomladi z Javornikom v ozadju.

Iz tega globoko občutenega slikanja veje neusahljiva ljubezen do domačih krajev, ki je spremljala Pavlo vseh 50 let, odkar je zapustila svojo rojstno vas.

Alenka Maver

39. ROMANJE SLOVENCEV V EINSIEDELN

Letos, v nedeljo 23. septembra, smo se na krasen sončen dan tudi Slovenci iz francosko govoreče Švice opogumili in se prvič v zgodovini odpravili na vseslovensko srečanje v samostan Einsiedeln, ki leži v gorovju nad Zürskim jezerom. Našemu duhovniku Davidu smo obljubili, da letos pridemo in obljubo smo držali. Skupaj s Tadejem in mojo hčerko Saro smo se že navsezgodaj odpravili, oboroženi z zemljevidi za na dolgo pot. Po treh in pol urah vožnje čez drn in strn smo končno prispeli na cilj.

Benediktanski samostan v Einsiedelnu je središče katoliške Švice in zelo obiskan romarski cilj. Verniki romajo k Marijini kapeli iz črnega marmorja, v kateri visi slika črne Marije iz 15. stoletja. Črna je zaradi saj iz sveč, ki že več sto let gorijo pred njo. Cerkev je zelo velika, osmerokotne oblike in bogato okrašena s freskami.

Ko smo vstopili, se je maša že bolj bližala koncu. Cerkev je bila polna in povsod naokrog se je slišala slovenska beseda in pesem. Mašo je vodilo več slovenskih duhovnikov, med njimi tudi naš duhovnik David Taljat. Po maši smo se Slovenci zbrali na veliki ploščadi pred cerkvijo in se vsi skupaj slikali.

To je bila zame tudi priložnost, da zopet pozdravim Slovence, ki jih poznam še iz časov, ko sem živela v Zürichu. Obujali smo tudi spomine na skupno potovanje v Medjugorje letos spomladi. Nato smo se vsi skupaj napotili na kosilo, kjer je potekal bogat kulturni program s pevci in glasbo iz Slovenije. Tu smo srečali tudi naša stara znanca iz Ženeve, zakonca Montanini, ki pa sta se bolje znašla, saj sta pripotovala že prejšnji dan in sta tako lahko že od zjutraj v miru spremljala prireditve. Popoldne se nam je že kmalu zopet mudilo nazaj, saj je naslednji dan služba in šola, na cestah pa zastoji...

Naslednje srečanje bo prav posebno slovesno, saj bo 40. in hkrati tudi rojstni dan našega duhovnika Davida, zato bi bilo lepo, da bi se ga udeležili v čim večjem številu.

Nina Spranger

ŽEJSKA TIGROVSKA TROJKA IN NJEN ČAS

Ob 65. letnici drugega tržaškega procesa je izšla knjiga Vere Brgoč, sestre naše članice Pavle Suermondt, o delovanju tigrovskega gibanja na Pivskem in Postojnskem. Letos pa je poteklo osemdeset let, odkar je bilo gibanje ustanovljeno. Gre za prvi organizirani protifašistični upor v Evropi. Žal je izven slovenskih meja premalo poznan in tudi v Sloveniji mnogo ljudi ne ve o njem. Tako ta knjiga zapolni vrzel v poznavanju naše polpretekle zgodovine.

TIGR so začetnice krajev Trst, Istra, Gorica, Reka, iz česar je razvidno, da je bilo to predvsem primorsko gibanje. Avtorica, ki je nečakinja enega izmed tigrovskih junakov iz Žej, je dolga leta zbirala gradivo, da bi nekega dne ta pretresljivi del naše zgodovine dala v javnost in s tem zagotovila, da se to dogajanje ohrani v kolektivnem spominu slovenskega naroda.

Ta namen je izrazila z uvodnim posvetilom: "Knjigo posvečam vnukom in vsem mladim, da bi bili ponosni na svoje pradede, ki so trpeli in umirali za slovenski jezik in narodne pravice v zasedeni Primorski." Ko je Italija zasedla slovensko Primorsko in je meja potekala blizu Postojne, ljudje niso mogli pasivno sprejemati akcij, ki so jih fašisti načrtno izpeljevali za poitalijančenje slovenskih vasi in popolno zatrtje vsakega upora prebivalstva. Nasilna kolonizacija Postojne in okoliških vasi je potekala vzporedno z ukinitvijo slovenskih šol in njihovo nadomestitvijo z italijanskimi, ki so jih v fašističnem raznarodovalnem duhu vodili italijanski učitelji.

V teh težkih časih, ko je protislovensko nasilje vedno bolj divjalo na Primorskem, so zavedni kmetje, tigrovci, iz postojnsko-pivskega območja vsa leta do drugega tržaškega procesa l. 1941 organizirali na najbolj strateških točkah številne akcije, ki so ovirale fašiste pri izvajanju njihovega načrta. Seveda so tigrovci pri vsem tem zastavljali svoja življenja, saj so bile italijanske represalije neusmiljene.

Zaradi vohuna, ki se je vrnil v organizacijo, je bilo njeno delovanje odkrito in tigrovci so padli v roke fašistu. Po dolgem zasliševanju in krutem mučenju so bili na drugem tržaškem procesu obsojeni na hude kazni. Od 60 obsojencev je bilo 5 ustreljenih na Opčinah takoj po obsodbi. Med njimi je bil tudi član žejske tigrovske trojke Ivan Vadnal. Jakoba Semca, drugega člana, so obsodili na 30 let zapor, prav tako Franca Slugo, ki je edini preživel mučenje in zapor. Jakoba Semca sta hudo mučenje in zapor tako izmučila, da je v Italiji daleč od svoje zemlje in svojcev l. 1943 umrl.

Avtorica opisuje te dogodke, vpletene v zgodovino primorskega odporniškega gibanja proti fašizmu stvarno in trezno, vendar iz pripovedovanja vejeta velika ljubezen in spoštovanje do preprostih kmečkih ljudi, ki se niso hoteli ukloniti tujčevi peti in so kljubovali do zadnjega.

Alenka Maver

PIKNIK

Najljubši in prav gotovo najprijetnejši dogodek leta je piknik. Prijetno okolje, lepo vreme, dobra volja in hrana prispevajo vsako leto k temu, da se imamo fino. V nedeljo, 17. junija se nas je na Domaine des Esserts zbralo 50 Slovencev in njihovih sopotnikov. Tega dogodka se je udeležila tudi dr. Rozina Švent iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, ki je prinesla nekaj knjig za šolo in za Združenje. Na kratko nas je seznanila z njihovim delovanjem. Prizadevajo si, da bi zbrali vse gradivo, ki ga izdajajo Slovenci po svetu. Tudi naše Združenje Novice redno pošilja v NUK.

KOŠARKA

Julija je v Ženevi potekalo 7. evropsko univerzitetno košarkarsko prvenstvo. Eva Dimčovski je opravila vlogo prevajalke in za svoje delo prejela s strani organizatorja pisno diplomo o prostovoljnem delu. Zelo dobro se je uvrstila slovenska ženska ekipa, ki je osvojila drugo mesto.

KOORDINACIJSKI SESTANEK

V prostorih Veleposlaništva v Bernu se enkrat letno zberejo predsedniki vseh slovenskih društev in organizacij v Švici. Namen sestanka je, da pregledamo delo posameznih društev in uskladimo program za tekoče delo. To je tudi priložnost, da se spoznamo, da spregovorimo tako o težavah, s katerimi se srečujemo kot o zanimivih projektih, ki jih pripravljamo. Sestanka, ki je bil 10. novembra, sva se udeležili Eva in Irena. Seznam vseh društev in prireditev je dostopen na spletni strani.

Veliko časa smo namenili pogovoru o izbiri gostujočih umetnikov iz Slovenije na slovenskih prireditvah. Vsi smo mnenja, da je organizacija gostovanja umetnikov iz Slovenije zelo zahtevna in honorarji predragi. Razen društev, ki pripravijo prireditev s plesom in narodnozabavno glasbo, se nihče več ne loti gostovanj iz Slovenije. Milan Greiner je povedal, da je bilo na koncertu Slovenskega okteta v Bernu samo 40 ljudi. Podpiramo idejo, da na Veleposlaništvu s pomočjo vseh društev pripravijo seznam slovenskih umetnikov, ki živijo v Švici in bi jih lahko vabili na naše prireditve.

VEČERJA S KULTURNIM PROGRAMOM

Hotel Chavannes-de-Bogis, sobota, 17. november, 46 gostov, s svojim obiskom nas je počastil začasni odpravnik poslov Branko Zupanc z Veleposlaništva v Bernu.

Lepo. Vroče. Sproščeno. Saj ni moglo biti drugače, ker je bilo v ves projekt vložene toliko energije in toliko ljudi, kot še nikoli do zdaj. Telefoni so ves mesec zvonili, ideje so pritekale, pošta izmenjevala, prav zares se še skregali nismo, čeprav se tudi strinjali nismo z vsem in vsemi. Hrana odlična. Program zanimiv. Naš namen je bil predstaviti delo slovenskih študentov, ki študirajo v Švici.

Povabili smo študenta glasbenega konzervatorija iz Ženeve, Bora Zuljana, ki je igral na kitaro in Leo Sirk, ki igra na flavto in prelepo poje. Malo klasike, malo popevk, nekaj ljudskih, da so nekateri lahko zapeli zraven.

Drugi del programa je bila projekcija fotografij Nataše Košmerl in Uroša Acmana, študenta podiplomskega študija umetnostne fotografije na ECAL v Lozani. Zanimivo. Drugačno. Recimo temu proti pričakovanjem, saj ni bilo ne Bleda ne Triglava. Polaroidi, lovci, ustreljena lisica.

Večkrat smo slišali, da je bila to najboljša večerja do zdaj. Najlepša hvala Tadeju, Nini, Evelini, Sonji, Alenki, Pavli, Evi, Maruši, Juretu za vse ideje.

Še posebno hvala Sonjinemu možu, Giordanu Montanini za konkretno pomoč in izpeljavo večerje. Že vrsto leto se potruji in uredi praktično vse v restavraciji. Brez njega ne bi imeli ne jedilnika ne ugodne cene, ki jo je uspel pridobiti samo za nas. Giordano, hvala in se priporočamo še za kakšen jedilnik.

Irena Sterckx

LEGIJA ČASTI BORISU PAHORJU

Boris Pahor, rojen 28. avgusta 1913 v Trstu, nestor slovenskih književnikov, je v rezidenci francoske veleposlanice v Sloveniji prejel najvišje francosko državno odlikovanje, red viteza Legije časti. Poudaril je, da je bil kulturno zmeraj povezan s Parizom, predvsem z revijo Esprit. Vesel je priznanja, ker simbolno na tako visoki ravni združuje francosko in slovensko zavzemanje za svobodo po vojnih dneh nesrečnega 20. stoletja. Odlikovanje Legion d'honneur je podpisal še predsednik J. Chirac, ki je hotel izkazati čast slovenskemu pisatelju, velikemu frankofonu in frankofilu.

Njegova dela, v katerih zasledimo tudi boleče izkušnje iz obdobja pisateljevega življenja v Franciji, sodijo med najbolj prevajana slovenska literarna dela v tej državi. Pisatelj, ki velja za velikega borca za pravice zamejcev, je v svetu najbolj znan po romanu Nekropola. Pred leti je bil gost naše novoletne večerje v Ženevi. Združenje mu je letos poleti poslalo čestitko za rojstni dan in pisatelj nam je odgovoril z besedami zahvale in lepih pozdravov za vse naše člane.

LUTKOVNE DELAVNICE

Že nekaj let sodelujem z Dopolnilnim poukom slovenskega jezika. Za učence sem pripravila novo delavnico na podlagi izvirne slovenske slikanice Mojce Osojnik Polž Vladimir gre na štop. Gostovala sem v Bernu, Thunu, Zürichu, Luzernu, Eschnu in Rankweilu. Učenci so razvijali dve sporazumevalni dejavnosti: poslušanje in govorjenje. S pomočjo lutk smo pripravili improvizirano dramatizacijo v prostoru in izdelali dve lutki, vrabčka iz jabolka in želvo iz papirja.

Učiteljica Zvonka Kajba meni, da je pomembno, da so učenci ravno preko slovenščine spoznali še nekoga, ki jim je pokazal možnost drugačnega, estetskega doživljanja sveta, ki bogati življenje. In ravno to dejstvo in spoznavanje, da s slovenščino niso omejeni le na svoje sošolce pri enotedenskem srečanju, učiteljico in starše, ampak se lahko z njo srečujejo tudi drugje in jim znanje le-te vendar koristi, se ji zdi ključno in nespregledljivo pri podpiranju tovrstnih dejavnosti.

Delavnice so bile izvedene s finančno pomočjo Urada za Slovence po svetu. Poglejte na spletno stran Zavoda za šolstvo, stičišče.

www.zrss.si/slovenscina

Irena Sterckx

VELEPOSLANIŠTVO V BERNU SPOROČA

Veleposlaništvo ima nov spletni naslov [http://bern.embassy. si](http://bern.embassy.si).

Konzularni dnevi v Ženevi bodo v prostorih Stalnega predstavništva RS pri ZN, Rue de Vermont 37-39, v torek, 12. februarja in v torek, 26. avgusta 2008 od 14. do 17. ure. Zaželeno je predhodna najava 031 310 90 14 ali rok. mlinear@gov.si.

PREDSTAVLJAMO

Dare Kristan, kolega s seminarja za slovenske novinarje. S svojo energijo in zgovornostjo ne more ostati neopažen. Zelo je ponosen na to, da je Slovenec in svoja otroka je vedno učil, da ne smeta pozabiti korenin. Ob nedeljah rad je govejo juho, manj sreče sva imela s kavo v Ljubljani, ker je bila kavarna Union prav nespodobno zaprta sredi popoldneva, o tem, kako so naju skupaj z novinarskimi kolegi prostovoljno odstranili iz albanskega lokala ob Ljubljanci in dodali učno uro zgodovine pa ob kakšni drugi priložnosti.

Dare se je l. 1989 iz Kranja preselil v Toronto, kjer je ustanovil svoje podjetje in je uvoznik pnevmatik Sava v Kanadi. Junija 2003 je prevzel vlogo in delo glavnega urednika in direktorja Radia glas kanadskih Slovencev. Prva urednica in direktorica radia je bila Marija Ahačič Pollak, ki se je starejši spomnijo kot pevke pri Avsenikih. Prva oddaja je bila predvajana prvega oktobra 1991. Oddajo lahko poslušate na multikulturni radijski postaji CHIN v Torontu tudi prek interneta, [www. chinradio. com](http://www.chinradio.com). Pomembno vodilo radia je, da je bil, je in bo ostal popolnoma nepolitičen in nepristranski pri obveščanju in delovanju.

V predelu Ontaria obstaja približno trideset slovenskih društev in organizacij. Po zadnjem popisu se je za Slovence opredelilo 23.000 ljudi.

Slovinci v Kanadi so dobro organizirani, imajo društva, plesne skupine, zборе, dramske skupine, šole, župnije, ribiška društva, kanadsko-slovensko gospodarsko zbornico, banko, starostni dom in tudi študentski sklad, ki podeljuje štipendije študentom slovenskega porekla.

Večina društev je vključena v usklajevalno telo, Vseslovenski kulturni odbor, ki koordinira dejavnosti, komunicira z uradnimi slovenskimi institucijami. Izdajajo časopis Glasilo kanadskih Slovencev in radio. Vse delo je prostovoljno. Radio se financira prek reklam in čestitk, česar se poslužuje starejša generacija. Povprečna starost poslušalcev je okoli petdeset let. Oddaja poteka eno uro ob nedeljah popoldne. Želijo si imeti več programa, a je zasedenost radijskih medijev tolikšna, da na nobeni frekvenci v okolici Toronta ni mogoče dobiti dodatne ure.

Tudi pri njih se srečujejo s problemom, kako pritegniti mladino. Nekateri govorijo bolj ali manj slovensko, nekateri nič. Kljub temu radi povedo, da imajo slovenske korenine. Nekatera društva so pravočasno dala mesto na vodilnih položajih mladim.

Po reviji Moja Slovenija povzela Irena Sterckx

VLJUDNO VAS VABIMO NA NASLEDNJE PRIREDITVE:

JANUAR

Koncert mezzosopranistke Mojce Vedernjak in pianistke Stefke Perifanove ob začetku slovenskega predsedovanja EU
torek, 22. 01. 08, 19. 00, Konservatorium Musikschule Bern, Kramgasse 36

FEBRUAR

Kulturna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku
sobota, 09. 02. 08, 16. 00, Zentrum Rössli, Bernstrasse 70, 3122 Kehrsatz

MAREC

Otvoritev razstave "Slovenska mesta skozi čas"
četrtek, 06. 03. 08, 19. 00, Le Cap (zraven Francoske cerkve), Predigergasse 3, Bern; razstava bo na ogled v Bernu do 28. 03. 2008 in v aprilu v Liechtensteinu

Občni zbor Združenja ženevskih Slovencev
(točen datum bo sporočen)

APRIL

Koncert Camerata Slovenica
petek, 18. 04. 08, 20. 00, Temple de la Madeleine, Ženeva

JUNIJ

Koncert tria Slokar (pozavna, rog, orgle) ob zaključku slovenskega predsedovanja EU
ponedeljek, 16. 06. 08, 20. 00, Nydegg Kirche, Bern

Veleposlaništvu v Bernu in Misiji v Ženevi se zahvaljujemo za posredovanje podatkov.

Ženevske novice izdaja / Editeur:

Združenje ženevskih Slovencev / Association des Slovènes de Genève

Predsednica dr. Eva Dimčovski, Rue de la Prulay 59, CH-1217 Meyrin

Tel. ++ 41 22 782 44 18 fax 41 22 782 44 19

e-mail: slovenijage@hotmail.com

Podpredsednik: Tadej Vengust

e-mail: tadej.vengust@itu.int

Urednica: Irena Sterckx Militarev

Av. de Florissant 37, 1008 Prilly

Tel. ++41 21 625 31 69

e-mail: irena.sterckx@bluewin.ch

TEKOČI RAČUN:

UBS Genève, 433156,29-240 (Association des Slovènes de Genève)